אישים באגרות הראי"ה

הסופר ש"י איש הורוביץ

סופר, מתלמידי אחד העם, עורך כתב העת "העתיד" · שנות חייו אינן ידועות לנו

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הסופר ש"י איש הורוביץ היה מתלמידי אחד העם, והוציא לאור את כתב העת "העתיד". לפי המכלול, מאמרו של הרב קוק "למהלך האידיאות בישראל" נכתב בתשובה לבקשתו. שנות חייו לא מצאנו.

הרב קוק על ש"י איש הורוביץ

באב תרע"ב (1912) כתב לו הרב קוק שבזמן שהשמד מתפשט בין הצעירים, כל כתיבה שמטילה ספק ביהדות לעומת אמונות זרות היא "רדיפה לכלל ישראל". הורוביץ נכשל בזה כמה פעמים, ולכן אינו יכול להשתתף ב"העתיד". עם זאת דן אותו הרב קוק לכף זכות (כרך ב', אגרת תמה).

האגרות

כרך ב', אגרת תמה: בי"ז באב תרע"ב: הרב קוק אינו יכול להשתתף ב"העתיד", בגלל דבריו המטילים ספק ביהדות.

"מכתבו מה' מנ"א הגיעני"

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר ש"י איש הורוביץ, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תמה

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ז מנחם אב תרע"ב **נמען:** הסופר ש"י איש הורוביץ

בזמן שהשמד מתפשט בין הצעירים, כל כתיבה ספרותית שמטילה ספק ביהדות לעומת אמונות זרות היא 'רדיפה לכלל ישראל'. הורוביץ נכשל בזה כמה פעמים, ולכן הרב קוק אינו יכול להשתתף בכתב העת 'העתיד'. הרב קוק דן אותו לכף זכות, ובטוח שהדור עומד על פתחי 'תשובה עילאה', דווקא מכוחות הפורצים, אבל אין למהר בהשתתפות לפני שיהיו סימני בנייה.

עיקרי הדברים

- כתיבה שמטילה ספק ביהדות - רדיפה.
- סירוב להשתתף ב'העתיד'.
- הדור על פתחי תשובה עילאה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], י"ז מנ"א[2] תרע"ב[3].

כ'[4] הסופר החכם מר ש"י הורוויץ נ"י[5].

מכתבו מה' מנ"א הגיעני. והנני להודיע לכ'[6] דברי אמת, שבהיותנו בזמן הזה יושבים בחרדה גדולה על התפרצות השמד [ההמרה לדת אחרת] בין חלק מצעירינו, ושויון-הנפש [והאדישות] הנפגש לזה גם מבאים-בימים, אני חושב כל סגנון ספרותי המטיל ספק בתכן היהדות, לעומת עבודות זרות, למעשה רדיפה [כמעשה רדיפה] לכלל ישראל, ששום כשרון ושום חכמה שבעולם לא יוכל לכפר על זה. וכבודו נכשל בזה כמה פעמים, במח"כ[7]. אדע ג"כ[8] לדונו לכ"ז, שדבריו יוצאים מקירות-לבו ומכאובי-ספיקותיו אוכלים את כליותיו. אבל במה חטאה האומה העלובה, שנרשה להוסיף על יגונותיה ועלבונה, מידי שונאיה הזרים, גם מכות כאלה מבית מאהביה בניה? ומתוך-כך לא יכולתי להתגבר על עומק צערי, שנצטערתי כמה פעמים מהופעותיו הספרותיות של כבודו, עד כדי מדה זו שאוכל להשתתף בעבודת "העתיד", [מאסף ספרותי שערך הורוויץ] שרוחו של כבודו מרחף עליה.

אמנם בטוח אני, שדורנו זה דוקא על פתחי תשובה הוא עומד, ותשובתו תשובה גדולה תהיה, תשובה עילאה, ודוקא מכחות הפורצים בשטף בלתי-מעוצר זרם-חיים יתפרץ להחיות עם רב. אבל אי-אפשר לנו למהר בהשתתפות, עד שנראה סימנים הגונים על נטיית הרוח לצד בנין, "הלוך להרגיע ישראל". [על פי ירמיהו לא, א]

ברגשי כבוד ובצפיית שלו'[9] לעם ד' הגוי כולו,

אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. מנ"א - מנחם אב

3. תרע"ב - השנה תרע"ב (1911/1912)
4. כ' - כבוד
5. נ"י - נרו יאיר
6. לכ' - לכבוד
7. במח"כ - במחילת כבודו
8. ג"כ - גם כן
9. שלו' - שלום